

Ik kan mij de situatie van ongeveer 20 jaar geleden nog goed voor de geest halen, dat er in een bepaald gebied sedert enkele jaren ree-wild voorkwam. De reeën stonden in het voorjaar regelmatig op aangrenzende graan-akkers om te laveien. Op zaterdag- en zondagavonden trof ik dan vaker 5 tot 10 auto's aan van dorpsgenoten of stedelingen die vanuit de auto naar deze sprong reeën kwamen kijken. Ook kan ik mij de tijd nog heel goed herinneren, dat ik slechts 1 vos te zien kreeg in een tijdsbestek van 3 tot 5 jaren. Het zien of speuren van een vos was een zeldzaamheid. Nu zie ik vaker 5 tot 6 vossen per maand en zie ik meer sporen van vossen dan van andere bodembroedende vogels en zoogdieren, lager in rangorde. Daarmee bedoel ik o.a. wulpen, Kieviten, patrijzen, kwartels etc. Voorts valt het mij op, dat ik steeds meer uitheemse diersoorten zie zoals beverratten en nijlganzen.

De laatste jaren is een natuurbeheer geïntroduceerd dat niet afgestemd is op het zien van wildsoorten. Indien een diersoort aan de hand van waarnemingen of van prenten of uitwerpselen wordt geïnventariseerd dan is men vaak al tevreden. Of een recreant ook deze dieren kan waarnemen wordt in het geheel niet bij het beheer afgewogen. Het enkele feit, dat de betreffende diersoort er nog is, is kennelijk belangrijker.

Ik ben er van overtuigd, dat de nieuwe Flora- en Faunawet geen bijdrage zal leveren aan het zien van meer wild. Dat is uitsluitend afhanke-

lijk van de wilddichtheid, die afhankelijk is van het te voeren vegetatiebeheer. Het streven naar een natuurlijke instandhouding zoals de Flora- en Faunawet met een uitgebreid vergunningstelsel beoogt zal daar geen enkele bijdrage aan leveren. Deze wet zal eerder tot meer frustraties aanleiding geven tussen boeren en natuurbeheerders (incl. wildbeheerders). En die hebben elkaar voor goed beheer van onze buitenruimte juist nodig. Jammer genoeg wordt dit door onze maatschappij niet begrepen.

Schrijver stelt voorts, dat ook in bossen van particulieren evenals in die van natuurbeschermers nog een grote mate van natuurkwaliteitsverhoging mogelijk is. Dit is juist maar is om financieel economische redenen zeker voor particulieren niet haalbaar. De geldelijke bijdrage, die particulieren boseigenaren krijgen, is ten opzichte van de bijdrage voor natuurbeherende instanties maar een schijntje. Hopelijk zal hier het nieuwe programmabeheer natuurterreinen verandering in brengen, doch dan zal ook de provincie zich op korte termijn van haar taak moeten kwijten om tot gebiedsaanwijzing van natuurterreinen te komen. Wat ik hier mis is een gedegen monitoring van de huidige- en de potentiële kwaliteiten en vervolgens van de bereikte resultaten van een gebied op basis van referentiegegevens. Welke zijn de werkelijk bereikte resultaten van de inmiddels al jarenlang betaalde gelden in het kader van de Relatienota voor beheers- en re-

servaatsgebieden?? Ik denk, dat ook de Nederlandse belastingbetaler hiervan op de hoogte gesteld mag worden.

Het wild zwijn staat weliswaar op de rode lijst van bedreigde diersoorten, maar is ook in Limburg nog nadrukkelijk aanwezig en levert regelmatig discussiestof op.

Ik juich alle redelijk kansrijke projecten toe, die een bijdrage kunnen leveren aan natuurontwikkeling binnen het lagere Roerdal. Herstel van een beverbiootop al dan niet in combinatie met het herstellen/uitbreiden van een otterpopulatie acht ik zeer wel mogelijk. In het lagere Roerdal is meer natuurontwikkeling mogelijk dan een grotere eenheid bos in de omgeving van een nieuw aan te leggen bedrijventerpark.

Zijn stelling, dat we de toenemende recreatie dan maar op de koop toe moeten nemen vat ik letterlijk op. Deze toenemende recreatiedruk is een economisch goed, dat we subtiel moeten omarmen opdat dit voldoende geld oplevert om de natuurontwikkeling nog verder uit te breiden en te behouden. Daar is immers geld voor nodig en dat zullen we toch op de een of andere manier moeten verdienen en "effectief" besteden. Wild zien vergroot het draagvlak voor natuur- en wildbeheer en daarmee de kansen voor onze doelstelling i.c. de instandhouding van natuur in ons steeds drukker landje.

Math van Bommel, wildbeheerder

BOEKBESPREKINGEN

DE PREHISTORISCHE VUURSTEENMIJNEN VAN RYCKHOLT-ST. GEERTUID

De prehistorische Vuursteenmijnen van Ryckholt-St. Geertuid, geschreven door de leden van de Werkgroep Prehistorische Vuursteenmijnbouw en uitgegeven door de Nederlandse Geologische Vereniging, afdeling Limburg. ISBN 90-8001523-4-X, Maastricht 1998. Prijs: fl. 35,- (incl. porto) op giro 3157341 ten name van de penningmeester van de NGV, afd. Limburg, Molenberg 10 6191 KM Beek.

Dit rijk geïllustreerde boek is een verzameling van wel 40 opstellen rond het thema van de inmiddels heel bekende vuursteen mijnen van Ryckholt. De schrijvers daarvan zijn ofwel bekende Limburgers die indertijd direct betrokken waren bij de opgravingen zoals de gebroeders Werner en Sjeuf Felder, Jan Nillesen, Jo Willems, Frans Kraaijenhagen, Frans Engelen, Cor Rademakers en Peter Bosch, ofwel hebben beroepshalve te maken met het onderwerp zoals professor Waterbolk en

professor Clason, beide verbonden aan de Groningse universiteit, en Majorie de Grooth verbonden aan het Bonnefantenmuseum in Maastricht. Geschreven door man of vrouw, professional of amateur, hoofd- of handwerker; elk opstel garandeert een grote mate van inhoudelijke variatie in dit boek. Niettemin zijn die opstellen op een logische manier geordend: naast enkele prologen, wordt eerst het werkveld geschetst. Vervolgens komen aan bod: de onderzoekers van vóór 1964, de opgravingscampagne van 1964-1972, smeuge verhalen daarvan, de context van geologie en geografie, het materiaal, vuursteen, en de vondsten. Het boek wordt afgesloten door opstellen over de gebruikte meetmethodes, dateringen, literatuuroverzicht en bijlagen.

Tussen de regels door lees en proef je het aanstekelijk enthousiasme van de werkgroep, hun toelozende inzet en werklust, de kameraadschap van de "koelpieten" onderling en het is, maar dan achteraf gezien, ongelooflijk wat er daardoor bereikt is: een internationaal befaamde opgraving uit de prehistorie die dank zij een ongebruikelijke opgra-

vingstechniek, toegankelijk is gebleven, sterker nog: toegankelijk moet blijven. Plannen voor een bezoekerscentrum in de directe omgeving met blijvende mogelijkheden om de mijngangen te bezoeken, zijn in de maak.

Kortom, een boek met een gevarieerde inhoud met honderden illustraties, waarvan er minstens 20 in kleur, over een onderwerp waarvan maar relatief weinig mensen in Limburg beseffen hoe belangrijk deze opgraving internationaal gezien voor Limburg is. En dat voor een lachwekkende prijs van 35 gulden. Jammer dat het al Sinterklaas is geweest.

Rest mij nog uitdrukkelijk te vermelden dat ik bij deze de Nederlandse Geologische Vereniging en de "koelpieten" van Ryckholt proficiat mag wensen met deze uitgave die laat zien wat teamverband, enthousiasme, doorzettingsvermogen van een kleine groep mensen kan opleveren. Daar ben ik werkelijk jaloers op....

Henk Hillegers